

WCZESNE WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECKA W SWIETLE PRZEPISÓW PRAWA OSWIATOWEGO

Prawo Oświatowe określa, iż **wczesne wspomaganie rozwoju dziecka** ma na celu pobudzanie psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka **od chwili wykrycia niepełnosprawności** do podjęcia nauki w szkole.

Zgodnie z przepisami Prawa Oświatowego dziecko niepełnosprawne, to osoba:

- a) niesłyszająca lub słabosłyszająca,**
- b) niewidoma lub słabowidząca,**
- c) niepełnosprawna ruchowo w tym, z afazją;**
- d) z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym;**
- e) z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera.**

Każda niepełnosprawność wiąże się dostarczeniem do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej odpowiednich dokumentów potwierdzających daną niepełnosprawność w celu wydania opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Warto zgłosić się do poradni, gdyż każda placówka ma przygotowane już niezbędne druki dla poszczególnych lekarzy specjalistów.

Dziecko niesłyszące lub słabosłyszące. Niezbędne dokumenty:

- zaświadczenie lekarza otolaryngologa określające imię i nazwisko dziecka; rozpoznanie choroby zgodnie z aktualnie obowiązującą Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD); rodzaj ubytku słuchu; głębokość ubytku słuchu wg aktualnego audiogramu; określenie uszkodzenia słuchu wg klasyfikacji BIAP; konieczny sprzęt specjalistyczny; ograniczenia w funkcjonowaniu dziecka, zalecenia lekarskie;
- inne dokumenty np. wypisy ze szpitali, opinie specjalistów (np. psychologa, pedagoga, logopedy, surdologopedy);
- opinię z przedszkola;
- wniosek o wydanie opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

Dziecko niewidome lub słabowidzące. Niezbędne dokumenty:

- zaświadczenie lekarza okulisty określające: imię i nazwisko dziecka; rozpoznanie choroby zgodnie z aktualnie obowiązującą Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD); aktualne wyniki badania; kategorię deficytu wg WHO; konieczny sprzęt specjalistyczny; ograniczenia w funkcjonowaniu dziecka, zalecenia lekarskie;

- inne dokumenty np. wypisy ze szpitali, opinie specjalistów (np. psychologa, pedagoga, tyflop pedagoga);
- opinię z przedszkola;
- wniosek o wydanie opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

Dziecko niepełnosprawne ruchowo w tym z afazją. Niezbędne dokumenty:

- zaświadczenie od neurologa lub lekarza medycyny rehabilitacji medycznej określające: imię i nazwisko dziecka; rozpoznanie choroby zgodnie z aktualnie obowiązującą Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD); zakres dysfunkcji narządu ruchu; konieczny sprzęt specjalistyczny; ograniczenia w funkcjonowaniu dziecka, zalecenia lekarskie;
- inne dokumenty np. wypisy ze szpitali, opinie specjalistów (np. psychologa, pedagoga, rehabilitanta, fizjoterapeuty, terapeuty Integracji Sensorycznej);
- opinię z przedszkola;
- wniosek o wydanie opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

Dziecko z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym. Niezbędne dokumenty:

- zaświadczenie od lekarza pediatry;
- aktualne wyniki badań psychologicznych potwierdzające niepełnosprawność intelektualną;
- inne dokumenty np. wypisy ze szpitali, opinie specjalistów (np. psychologa, pedagoga, logopedy);
- opinię z przedszkola;
- wniosek o wydanie opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

Niepełnosprawność intelektualną stwierdza psycholog. Diagnozą zajmując się specjaliści pracujący w Publicznych Poradniach Psychologiczno-Pedagogicznych nieodpłatnie.

Dziecko z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera. Niezbędne dokumenty:

- zaświadczenie od specjalisty psychiatrii określające: imię i nazwisko dziecka; rozpoznanie choroby zgodnie z aktualnie obowiązującą Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD); ograniczenia w funkcjonowaniu dziecka, zalecenia lekarskie lub **wyniki z przeprowadzonej kompleksowej diagnozy prowadzonej w specjalistycznych poradniach dla dzieci z autyzmem;**
- inne dokumenty np. wypisy ze szpitali, opinie specjalistów (np. psychologa, pedagoga, logopedy, rehabilitanta, fizjoterapeuty, terapeuty Integracji Sensorycznej);
- opinię z przedszkola;
- wniosek o wydanie opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

Przed rozpoczęciem procesu gromadzenia dokumentów, warto skontaktować się z daną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, do której dziecko rejonowo przynależy. W trakcie porady telefonicznej czy osobistej rodzice zostaną poinformowani o formalnych wymogach (zgromadzeniu niezbędnych dokumentów do danej niepełnosprawności), w tym również wizycie w poradni celem przeprowadzenia wywiadu z rodzicem, dokonania specjalistycznej diagnozy dziecka, szczególnie w przypadku podejrzenia niepełnosprawności intelektualnej. W skład zespołu diagnostycznego wchodzi: psycholog, pedagog, logopeda.

Diagnozę rozwoju psychomotorycznego dziecka można przeprowadzić na każdym etapie jego rozwoju. Warto sprawdzić jak rozwija się dziecko, aby szybko podjąć działania usprawniające. Należy pamiętać, iż często diagnozuje się dzieci zdrowe. Specjalistyczna diagnoza obejmuje wszystkie sfery rozwoju dziecka: poznawczą, motoryczną (motoryka duża i mała), komunikacyjną, behawioralną, społeczną, emocjonalną, spostrzegania wzrokowego oraz dydaktyczną. **Specjaliści Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, w tym również PPP w Łańcucie posługują się wystandaryzowanymi, nowymi testami.** Systematycznie uczestniczą w różnych formach doskonalenia zawodowego, ciągle bogacąc swój warsztat pracy, jako diagnosty i terapeuty.

Po zgromadzeniu wszelkich niezbędnych dokumentów, specjalista w poradni wydaje zawiadomienie o posiedzeniu Zespołu Orzekającego (ZO), na którym będą rozpatrywane złożone dokumenty. W skład ZO wchodzi:

- a) dyrektor poradni lub upoważniona przez niego osoba - jako przewodniczący zespołu;
- b) psycholog;
- c) pedagog;
- d) lekarz;
- e) inni specjaliści, w szczególności posiadający kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej, jeżeli ich udział w pracach zespołu jest niezbędny.

Rodzice/prawni opiekunowie mają prawo uczestniczenia w posiedzeniu ZO. Po rozpatrzeniu wniosku i zgromadzonych dokumentów zostaje przygotowywana opinia o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Po otrzymaniu dokumentu rodzic/prawny opiekun dostarcza opinię o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka do placówki, realizującą ww. formę wsparcia.

W skład zespołu wczesnego wspomaganie rozwoju wchodzi osoby posiadające przygotowanie do pracy z małymi dziećmi o zaburzonym rozwoju psychoruchowym:

- 1) pedagog posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju niepełnosprawności dziecka;

- 2) psycholog;
- 3) logopeda;
- 4) inni specjaliści (w zależności od potrzeb dziecka i jego rodziny).

Do zadań zespołu należy w szczególności:

- 1) ustalenie, na podstawie diagnozy poziomu funkcjonowania dziecka zawartej w opinii o potrzebie [wczesnego wspomagania](#) rozwoju dziecka, kierunków i harmonogramu działań podejmowanych w zakresie [wczesnego wspomagania](#) i wsparcia rodziny dziecka, uwzględniających rozwijanie aktywności i uczestnictwa dziecka w życiu społecznym oraz eliminowanie barier i ograniczeń w środowisku utrudniających jego funkcjonowanie;
- 2) nawiązanie współpracy z:
 - a) przedszkolem, inną formą wychowania przedszkolnego, oddziałem przedszkolnym w szkole podstawowej, do którego uczęszcza dziecko, lub innymi podmiotami, w których dziecko jest objęte oddziaływaniami terapeutycznymi, w celu zapewnienia spójności wszystkich oddziaływań wspomagających rozwój dziecka,
 - b) podmiotem leczniczym w celu zdiagnozowania potrzeb dziecka wynikających z jego niepełnosprawności, zapewnienia mu wsparcia medyczno-rehabilitacyjnego i zalecanych wyrobów medycznych oraz porad i konsultacji dotyczących wspomagania rozwoju dziecka,
 - c) ośrodkiem pomocy społecznej w celu zapewnienia dziecku i jego rodzinie pomocy, stosownie do ich potrzeb;
- 3) **opracowanie i realizowanie z dzieckiem i jego rodziną indywidualnego programu [wczesnego wspomagania](#)**, zwanego dalej „programem”, z uwzględnieniem działań wspomagających rodzinę dziecka w zakresie realizacji programu oraz koordynowania działań osób prowadzących zajęcia z dzieckiem;
- 4) ocenianie postępów oraz trudności w funkcjonowaniu dziecka, w tym identyfikowanie i eliminowanie barier i ograniczeń w środowisku utrudniających jego aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym;
- 5) analizowanie skuteczności pomocy udzielanej dziecku i jego rodzinie, wprowadzanie zmian w programie, stosownie do potrzeb dziecka i jego rodziny, oraz planowanie dalszych działań w zakresie [wczesnego wspomagania](#).

Zajęcia w ramach wczesnego wspomagania organizuje się w wymiarze od 4 do 8 godzin w miesiącu.

Zajęcia w ramach wczesnego wspomagania są prowadzone indywidualnie z dzieckiem i jego rodziną.

W celu rozwijania kompetencji społecznych i komunikacyjnych przygotowujących dziecko do funkcjonowania w życiu społecznym zajęcia w ramach wczesnego wspomagania mogą być prowadzone w grupie, z udziałem rodzin dzieci lub innych dzieci objętych wczesnym wspomaganiem. Liczba dzieci w grupie nie może przekraczać 3.

Drogi rodzicu! Jeżeli Twoje dziecko nie jest niepełnosprawne, a jego rozwój psychomotoryczny jest osłabiony czy nieharmonijnie rozwinięty może korzystać z pomocy w przedszkolu w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana w [przedszkolu](#), szkole i [placówce](#) rodzicom uczniów i nauczycielom polega na wspieraniu rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększania efektywności pomocy udzielanej uczniom.

Korzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole i placówce jest dobrowolne i nieodpłatne.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczną organizuje dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki.

Pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole i placówce udzielają uczniom nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści wykonujący w przedszkolu, szkole i placówce zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności psycholodzy, pedagodzy, logopedzi, doradcy zawodowi i terapeuci pedagogiczni, zwani dalej „specjalistami”.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w przedszkolu, szkole i placówce jest udzielana z inicjatywy:

- 1) ucznia;
- 2) **rodziców ucznia;**
- 3) dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki;
- 4) nauczyciela, wychowawcy grupy wychowawczej lub specjalisty, prowadzących zajęcia z uczniem;
- 5) pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania lub higienistki szkolnej;
- 6) poradni;
- 7) asystenta edukacji romskiej;
- 8) pomocy nauczyciela;
- 9) 🗣️ (uchylony);
- 10) pracownika socjalnego;
- 11) asystenta rodziny;

- 12) kuratora sądowego;
- 13) organizacji pozarządowej, innej instytucji lub podmiotu działających na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

W przedszkolu pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, a także w formie:

- 1) zajęć rozwijających uzdolnienia;
- 2) zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym;
- 3) zindywidualizowanej ścieżki realizacji obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego;
- 4) porad i konsultacji.

Porania Psychologiczno-Pedagogiczna na wniosek rodzica, po dostarczeniu niezbędnych dokumentów, przeprowadzonej diagnozie wydaje opinię o objęciu pomocą psychologiczno-pedagogiczną dziecka w przedszkolu, wskazując na właściwe formy.

Również na terenie PPP prowadzony jest szereg zajęć wspomagających rozwój dziecka. Najczęściej w poradniach prowadzona jest: terapia psychologiczna, pedagogiczna czy logopedyczna.

BIBLIOGRAFIA

1. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dzieci (Dz. U. poz. 1635) ogłoszono dnia 30 sierpnia 2017 r., obowiązuje od dnia 1 września 2017 r..
2. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 7 września 2017 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. poz. 1743).
3. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
4. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
5. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Opracowała mgr Magdalena Kozera, pedagog, oligofrenopedagog, terapeuta pedagogiczny, specjalista wczesnego wspomagania rozwoju dzieci, specjalista integracji sensorycznej